

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 80 vin.,
 za uradne razglase 120 K, za poslano in reklame 2 K. — Pri naročilu
 nad 10 objav popust.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova
 ulica št. 5, vrtično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 120—	celoletno	K 140—
polletno	60—	polletno	70—
3 mesečno	30—	3 mesečno	35—
1	10—		12—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakazilu.
 Na samo nismo naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadesno frankovane.
 Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 60 vinarjev.
 Poštnina pavšalirana.

X. Ipsilonovič:

Jadransko vprašanje v svetovni politiki.

Casopisje cele Evrope smatra to vprašanje za najdelikatnejše, najvažnejše in obenem tudi najtežje od vseh vprašanj, ki jih je imela mirovna konferenca pred seboj. V skladu z važnostjo tega vprašanja je tudi zanimanje zanje, zakaj ne samo Evropa, ampak tudi Amerika se ga je oklenila s takšno odločnostjo, da se motrilec upravičeno povprašuje, kako in od kod je postalo jadransko vprašanje ne samo evropsko, marveč celo svetovno vprašanje.

Gospod Woodrow Wilson, predsednik ameriških Zedinjenih držav, velja kot človek, ki ima zelo samostojno mišljenje. Ko je enkrat proučil kak problem v vseh njegovih detaljih in ko je prišel do logičnih in osnovnih zaključkov, tedaj je ni sile tako rekoč, ki bi ga bila v stanu omajati na njegovem stališču. Logični rezultat njegovega predhodnega razmišljanja v tem ali onem vprašanju prihaja naravnost v prepričanje, in ta veliki državnik se ni malo ne boji stopiti v svojimi argumenti pred javnost celega sveta, kakor je to dokazal večkrat v zadnji vojni, n. pr. s svojimi 14 točkami, a posebno pa, ko je nastopil v vprašanju Reke proti zahtevam italijanske diplomacije. Ta njegova taktika — ki pa ni originalno njegova, ker jo je začela prva uveljavljati ruska revolucija — se je spremenila v toku pariških mirovnih pogajanj v nekako svetniško avreolo, a ni ga naroda na belem svetu, kjer bi ne smatrala široke mase Wilsona kot nekako višje bitje, ki je bilo takorekoč od Boga poslano na ta svet in kakor nalašč ravno ob času največje zgodovinske krize, ki jo je svet doživel.

In tako je ta veliki formulator in tolmač svetovne vesti zares igral velikansko vlogo na mirovni konferenci. Če pa analiziramo natančno njegovo držanje v posameznih vprašanjih, tedaj se lahko reče, da ni bil povsod v enaki meri odločen, ali vsaj ni z enako energijo napadal zahtev posameznih držav, ko so se mu zdele pretirane. Kot primer za to trditev lahko navedemo razliko med njegovim držanjem napram Japoniji v sentungskem vprašanju in pa njegovim nastopom proti Italiji v jadranskem problemu.

Ob gotovem času pariških pogovorov se je že bilo začelo resno misliti, da bo Japonija eventualno zapustila mirovno konferenco, in sicer demonstrativno, ker da niso hoteli zavezniški pristati na njen program. Casopisje, ki je bilo precej v skrbeh zaradi daljnih možnosti komplikacij, je pripisovalo vso odgovornost za omenjeno eventualnost »pretiranemu idealizmu« predsednika Wilsona. Toda tu je Wilson popustil in Japonija je bila tudi dalje član »of the big five«. Ko pa se je mirovna konferenca dotaknila jadranskega vprašanja, tedaj je predsednik Wilson nastopil s tako odločnostjo za svoje stališče, da je takorekoč naravnost pogladil Italijane z mirovne konference s tem, da se je v svoji znameniti poslanici (message) obrnil direktno k italijanskemu narodu ter mu objasniti v čem in zakaj se ne more strinjati z oficiozno italijansko delegacijo.

Pomislimo še, da ne kažejo niti oni, ki so podpisali londonski pakt, prav mnogo, in zlasti ne dobre volje, v podpiranju italijanskega programa, čepravno bi jim to bila zavezniška dolžnost. Z eno besedo, vse velesile kažejo več ali manj prikrito, da niso nikdar voljne izpolniti obljub, ki so jih dale Italiji leta 1915.

Za nas Jugoslovane je tako postopanje povsem naravno, ker mislimo, da so zavezniški enkrat postali »pametni« in izprevideli, da so italijanske zahteve nepravilne ter se radi tega toliko obotavljajo priznati, kar so že enkrat obetal. Čudno bi nam vzeledalo le tedaj, ko bi zavezniški smatrali celo jadransko vprašanje kot rešeno po londonskem paktu. Toda nepristranski motrilec mora le priznati, da bi bilo edino to poslednje stališče mirovne konference normalno, naj si bo še tako nepravilno napram našim legitimnim aspiracijam. Ker pa se je zgodilo ravno nasprotno, t. j. ker so zavezniški zatajili svoje podnose, je dobilo celo jadransko vprašanje nekako nenormalno obliko, in ravno radi tega je to vprašanje tako zapleteno, tako delikatno in tako težko, da se ga vsi bojijo lotiti.

Za nas Jugoslovane je velika sreča, ker je evoluiralo to vprašanje na gornji način. Z ozirom na vzroke takšnega poteka jadranskega proble-

ma, misli mnogi, da se imamo zahvaliti pred vsem sijajnim zmagam srbskega orožja, ki ga hočejo zavezniški na vsak način nagraditi v najobilnejši meri. Nočem podcenjevati slavnega mučeništva Srbije v zadnji vojni, in njenim zmagam se imamo v prvi vrsti zahvaliti za osvobodjenje in ujediničenje našega celokupnega naroda. Vendar pa moram priznati, da ne same zmage Srbije, tudi če bi bile še silnejše in še slavnije, ne bi mogle zadostovati velesilam (Angliji in Franciji) kot razlog, da se izneverijo svojim podpisom. Za to je bilo treba tehtnejšega vzroka, in ta vzrok tiči naravnost v svetovni politiki zaveznikov in v obli svetovni situaciji, ki je nastala kot rezultat dogodkov od leta 1914 do 1918.

Če prelistamo vojno literaturo, ki je nastala ob času svetovne krize in ki je naravnost ogromna, ter poskusimo izluščiti iz posameznih del osnovno misel, tedaj vidimo, da se vsi ti vojni pisatelji strinjajo, v kolikor se tičejo njihova izvajanja najobilnejših, najtežjih vzrokov, radi katerih je morala priti svetovna vojna. Navedel bom samo enega iz večkega števila piscev, ki so razmišljali in pisali o pravem pomenu vojnih dogodkov s psihološkega in filozofskega stališča. Tu mislim na interesantno knjigo »Les origines secrètes de la guerre« od Mare Sainiera (Paris, Edvard, Sanoot, Editeur). G. Sainier je formuliral takole zmisel zadnjih velikih dogodkov: »Velika vojna je postavila 2 principa enega proti drugemu: 1. Antikristični princip ali princip podjarmljenja ljudstva, ki mu je cilj nekaj cesarski internacionalizem na podlagi Sile. 2. Kristični (Christisme) princip ali princip osvoboditve ljudstev in medsebojnega sporazuma na podlagi bratstva in enakosti... Kristova zmaga bo zmaga odrešenih in osvobojenih narodov, ki se bodo zavedali svoje individualnosti v svetovni Zvezi bratstva in enakosti... Kristova zmaga je tudi potrebna, in če velika vojna k nesreči ne doseže popolnega uničenja Antikrista, tedaj bodo narodi čakali novo ero strahu, nesigurnosti, groženj, videli bodo mir, ki bo poln nevihte in prej ali slej se bo snet začela velika drama na strah ljudem, zakaj med Kristom in Antikristom ni mogoča nobena pomiritev.«

Samo po sebi se razume, da je v mislih pisatelja Krist entente, Antikrist na Nemčija s svojimi zavez-

niki v tej dualistični delitvi vesoljnega sveta, ki jo je povzročeval izbruh vojne. Zmagal je Krist in Antikrist se je moral podvreči Kristu, ali v kolikor se tiče nad, ki so se polagale v zmago pravičnega zavezniškega orožja, se mora na žalost konstatirati, da so izostali najglavnejši rezultati, ki so se pričakovali. Pri tem mislim na poraz, ki jo je doživela ideja o Društvu Narodov na mirovni konferenci sami, kakor tudi v tisku zavezniških — »krističnih« — držav. Društvo Narodov, ki ga je koncipiral in vsilil mirovni konferenci Wilson bi imelo za svoje glavno nalogo in kot svoj končni cilj popolno odstranitev onega nevarnega političnega »dualizma« v svetovni situaciji, ki lahko postane vsak hip usodopoln, kakor nam je dokazala svetovna vojna s

svojimi strahotami. Prenehanje takšnega dualizma pa je conditio sine qua non za »League of Nations«.

Toda kaj vidimo v sedanji situaciji? Po zmagi zavezniškega orožja in v kljub tej zmagi, ne samo da se ni uničil omenjeni dualizem v mednarodnem političnem (in seveda tudi ekonomskem) sistemu, temveč se je poostil. Prišla je namreč ruska revolucija, ki je naravnost sprečila — zgodovina bo povedala po čegavi krivdi — radikalno uničenje »Antikrista«. Ne samo to, marveč je postala Rusija od najvažnejšega in najvplivnejšega člana »krističnega« bloka sama Antikrist, ki je dobil svoj izraz v obliki ruskega komunizma (boljševizma).

(Konec prihodnjic.)

Klerikalci dopuščajo konfiskacijo slovenskega imetja?

Naše najvažnejše gospodarsko vprašanje je valutno vprašanje. Od zadovoljive rešitve tega vprašanja zavisi ves nadaljni razvoj našega gospodarstva. Ne gre pri tem le za vprašanje, kako zamenjamo sedanji svoj nupirani denar. Odločitev o valutnem vprašanju sega v temelje našega gospodarskega življenja. Ureditev valute ne bo zadela le papirnati novci, ki je v prometu. Segla bo dalje in učinkovala na celo mobilno premoženje. Če bi se izvedla nezasišana relacija 1 : 4, bi dejansko pomenila izgubo tri četrtine premoženja. Udarijeni bi bili vsi stari prihranki in vse dolgoletne naložbe v hranilnicah, pa tudi vrednostni papirji, ki se glase na krome. Taka valutna reforma bi šla z eno besedo do živcev in do mozga v gospodarskem telesu, udarila bi vse teriatve in dolgov, vse zahtevke iz zavarovanja in iz dolžnih pisem. Trpeli bi najbolj naši mali in srednji ljudje: najpoostenejši in najkonzervativnejši del našega naroda. Strašno in nedogleden bi bil učinek ravno pri tistem, najboljšem delu našega prebivalstva, ki se ga še ni prijel kuga moderne okvarenosti in spachenosti. Pod izvedbo relacije 1 : 4 ne bodo trpele velike banke. Trpeli ne bodo dobro poučeni in prekanjeni verzičniki, vojni dobikarji in premikarji ter druga taka ogabna svojati. Vsi ti zvitopecpi so že zanesli svoje vrednosti na varno. Kupili in skrili so zlato, tuje novce in valute. Sedaj le čakajo, da se izvrši strašna finančna operacija na škodo poštenega prebivalstva, ki ne pozna špekulacij. Oni so celo za to, da se izvrši relacija. Če nič ne bo začela, o čemur smo mi prepričani, potem oni ne izgube ničesar.

Pri valutni reformi gre za naše prvovredne gospodarske interese. Odloča se o vrednosti celega mobilnega premoženja vseh vrst. Za najvažnejše koristi prebivalstva gre. Vseposvodi, kjer so v enakih in podobnih razmerah, se posvetujejo najmodrejši in najizkušenejši možje, kakšno pot je ubrati. Vsi resni strokovnjaki so mnenja, da v sedanjih negotovih in neurejenih razmerah ni smeti delati poizkusov, ki so za gospodarstvo smrtno nevarni. Pri nas pa se žalibog to kardinalno vprašanje od strani mož, ki so na vladi, obravnava z grešno naglico in neverjetno lahkomišljenostjo. Zdi se nam, da se možje, ki naj bodo vodniki naroda, sploh ne zavedajo, kako resno je vprašanje. Res je mogoče tudi še drugo. Mogoče je, in vesti, ki prihajajo iz sedanjih državnega središča, celo oravizujejo sodbu, da je strast po oblasti in gospodarskežnost tako blazno velika, da zamamljenost v oblast in moč jemlje novopostali ministrom, predsednikom in poverjenikom ves dolžni oziroma dolžnosti od naroda. Nobena tajitev, nobene prazne besede in nobeno zavijanje po časopisih ne pomaga nič gospodu dr. Korošcu ter takozvani Vseslovenski ljudski stranki. Gospodje od te stranke, po domače brez žilnega namena, klerikalci, so cele mesece govorili in pisali, da je gospodarski razbojnik, kdor s krivično relacijo 1 : 4 konfiscira našemu narodu tri četrtine njegovega imetja. Dan na dan prihajajo vesti iz Beograda, da ki, če so resnične, ne pomenijo drugo, kakor da so klerikalci za oblast in moč zatajili svoje sklepe in programe ter izročili naš narod gospodu Janoviču in njegovim pomagačem, da

Gustav Pirce:

Prof. dr. Frančišek Ks. pl. Hlubek.

Dandanes je malokateremu Slovencu znan veliki pomen sedanje Slovenske kmetijske družbe (do prevrata c. kr. kmetijske družbe kranjske) za gospodarski in kmetijski razvoj Slovenije in posebej bivše kranjske dežele. Kmetijska družba je ena najstarejših takih strokovnih zavodov v Evropi, saj obstoja neprestano že 153 let in ni prenehala delovati niti za časa francoske okupacije.

Razmere ob ustanovitvi družbe so nanesle, da se v prvi polovici svojega obstanka ni omejevala samo na delo v prid pospeševanja kmetijstva, ampak na kulturno delo sploh. Pod okriljem kmetijske družbe se je postavil temelj sedanjemu muzeju, sedanji Kranjski hranilnici in realki v Ljubljani in naša kmetijska družba je po velikih težkočah dobila l. 1843. pravico izdajati slovenski list »Novice«, ki ima nevenljive zasluge za napredek slovenskega kmetijstva, za narodno probujo in za razvoj našega slovstva. Da so pred 52. leti bolj vedeli ceniti tudi v krogih izven kmetijske družbe njeno kulturno važnost in sploh pomen družbe za Slovenijo, je razvidno iz zadnjega odstavka spisa, tiskanege o slavnostnem občnem zboru za družbeno 100letnico,

ki slove: »Zvečer pa je bila kmetijski družbi na čast Narodna Čitalnica napravila sijajno muzikalno »besedo« z gledališčno igrjo.«

Več kakor 100 let je bil ustroj kmetijske družbe enak akademijam in je bil tudi pozneje bolj podoben akademiskemu značaju. To takrat ni bilo drugače mogoče, saj je družba sama izšla iz bivše ljubljanske, v l. 1693. ustanovljene »Academiae onerosorum«. Prvotno ime v l. 1767. ustanovljene kmetijske družbe je bilo »Društvo za kmetijstvo in koristne umetnosti na Kranjskem«. Kmetov v takratnih razmerah in v takih okoliščinah sploh nišlo pritegniti k sodelovanju. Pozneje so se seveda razmere korenito izmenile, in šele po dr. Janez Bleiweisovi smrti, in sicer od l. 1884. naprej, se je vedno bolj skušalo tudi kmeta samega pritegniti k sodelovanju za družbene smotre.

Ob slavnju družbene stoletnice, dne 24. oktobra l. 1867., je dejal takratni družbeni tajnik, dr. Janez Bleiweis v svojem slavnostnem govoru: »Ko je pred nekimi 20 leti neopozablivi nadvojvoda Ivan bil v našem zboru, milo je pogrešal kmetov vmes. Na vprašanje: Kako to? dobil je odgovor: da ne razumejo ptujega zborovnega jezika.«

Pri kmetijski družbi so kot odborniki glavnega odbora in kot dopi-

sujoči udje sodelovali najzgodnejši možje iz Kranjske, a družba je tudi vzdrževala zveze s priznanimi kmetijskimi veščaki in učenjaki v ostali bivši Avstriji ter je bila v stikih s prvoborilci in umnega kmetijstva na znanstveni podlagi, s kmetijskimi strokovnjaki in z znanstvenimi zavodi v Nemčiji, Franciji in Italiji.

Izmed domačih uglednih in zaslužnih kulturnih delavcev pri kmetijski družbi imenujem izmed mnogih n. pr. slov. maceda in učenjaka barona Žigo Zolza (družbeni predsednik od l. 1815. do l. 1816.); zoologinaria Antona Linharta; za osiževanje ljubljanskega barja in sploh silno zaslužnega ljubljanskega župana Janeza N. Hradeckega, ki je bil družbeni glavni odbornik od leta 1821. do l. 1846.; slovenskega mecen knezoškofa Antona Alojzija Wolfa, družbenega predsednika od l. 1834. do l. 1836.; Fideleja Terpinca, lastnika takrat enega izmed najvzornejših graščinskih posestev Avstrije v Pčinah pod Ljubljano, častnega predsednika akademije kmetijstva v Parizu in družbenega predsednika od l. 1849. do 1867. itd.

Izmed tujcev došlih v Ljubljano, ki so delovali pri družbi in ki imajo svetovni glas, je omeniti Italijana Senonila Francoza Hacqueta in Čeha Hlubeka.

Ivan Anton Scopoli je bil eden izmed maloštevilnih imenovanih pravih udov takratne družbe kmetijstva in koristnih umetnosti. Umrl je l. 1788. kot vseučilišni profesor v Paviji ter se je za nas ovekoval s spisanim knjigo »Flora carniolica«.

Rudarski svetnik, vseučilišni profesor dr. Baltazar Hacquet je bil za časa svojega bivanja v Ljubljani »stalni kancelar« (tajnik) kmetijske družbe in je po njenem naročilu prenoval kranjsko deželo. Plod njegovega potovanja je bilo njegovo slavno delo »Oryctographia carniolica«; z njemu prirojeno vehemento je nastopal proti pijančevanju na Kranjskem, deloval proti nepotrebnemu opustoševanju gozdov ter je bil urednik prvega družbenega uradnega glasila »Tedenski Glasnik« (»Der wöchentliche Kundschafter«), ki je v nemškem jeziku izhajal v Ljubljani v l. 1775. in 1776. Hacquetovo delovanje pri kmetijski družbi bo vsekakor kazalo v daljšem spisu popisati in oceniti.

Ta spis pa velja tretjemu gori imenovanemu, in sicer Čehu, dr. Hlubeku.

Dr. F. Ks. Hlubek je bil rojen 11. septembra l. 1802. v šlezjski češki vasi Chatshevo, je študiral na vseučiliščih v Brnu in na Dunaju pravoslovje, kamilo in kmetijstvo ter

je bil l. 1830. profesor kmetijstva na Dunaju, l. 1832. v Lvovu, l. 1834. v Ljubljani in od l. 1840. naprej na tehniški visoki šoli v Gradcu.

Kot kmetijski pisatelj si je pridobil dr. Hlubek svetovno slavo. V vseh knjigah zgodovine nemškega kmetijstva ga navajajo kot nemškega učenjaka in pospeševalca nemškega kmetijstva, dasi je bil Čeh in so takratne razmere vzrok, če je svoje učene razprave objavil v nemškem jeziku in je tako po krivici začel med Nemce. Dr. Hlubek je bil zadnji znanstveni zagovornik sprstinske teorije napram rudninski prof. dr. J. Liebiga.

Njegova znanstvena in kmetijska dela so: »Die Ernährung der Pflanzen und die Statistik des Landbaues« (Praga, 1841); »Beleuchtung der organischen Chemie des Dr. Liebig« (Gradec 1842); »Versuch einer neuen Charakteristik und Klassifikation der Rebsorten« (Gradec 1841.); »Die Landwirtschaftslehre in ihrem gesamten Umfange« (v dveh zvezkih Dunaj 1846, druga izdaja 1853.); »Die Betriebslehre der Landwirtschaft« (Dunaj 1853.); »Die Befruchtung des Karstes« (Gradec 1858.); »Der Weinbau in Österreich« (Gradec 1854); »Die wichtigsten Lehren der Landwirtschaft« (Gradec 1867) in »Maulbeerbaum und Seidenzucht« (Gradec 1860.).

na komunistična tri četrtine njegovega političnega lista. Zadržanje in zatiranje v »Slovenca« so smešne in nevedne resnice. Mi s povzdignjenim glasom zahtevamo, da VLS sedaj, ko je na vladi, jasno deklarira svoje stališče v valutnem vračanju. Ali ste svedeli besede in obljube? Brzjavijo poročajo, da je VLS pristal na relacijo 1 : 4 kot definitivno. Šta da je celo dalje ter dovolila, da sploh izostane

izmenjava starega bančnega dinarja. Brez dogovora s klerikalci in Narodnim klubom ne bi mogla Narodna banka delati takih sklepov. Če so te vesti resnične, potem je narod na brezpričnem načinu prevaren. Strašno ga hoče oškodovati z zameno 1 : 4, nadalje mahinacije s starim dinarjem ne bi prinesle slovenskemu narodu sploh katastrofo. Nesrečo nam pripravljajo!

Komunistično-čehoslovsko-jugoslovanskega novinarskega shoda.

Praga, 8. marca.

O posvetovanjih jugoslovanskih in čehoslovanskih časnika je bil izdan nastopni komunistični zastopnik jugoslovanskih in čehoslovanskih dnevnikov in drugih periodičnih listov so se, vpoševajoč napredek časa, zbrali v Pragi v dneh praznovanja 70. rojstnega dne predsednika Masaryka, ter so v 4dnevem posvetovanju obravnavali vsa vprašanja, ki se tičejo obojestranske novinarske službe, kakor tudi medsebojnih odnosov v razmerah obeh narodov, in dala izraza čustvom in volji teh dveh narodov. 1. Ugotavljajo, da želita čehoslovski in jugoslovanski narod za svoj nadaljni obstoj učvrstitve in izgraditve dosedanje tradicionalne narodnostne zveze, ki je oba združevala v času uničenja Avstrije ter v skupnem delu za ujediničenje narodov. 2. Pričakujejo od vlad svojih držav, da bodo to zvezo nadalje vzdrževale v vseh razmerah ter pričakujejo od svojih vlad, da bodo takoj pričele uresničevati praktično medsebojnost na vseh poljih gospodarske, kulturne, politične in narodne defenzive, da se doseže unifikacija sistema in metode vladnega dela. 3. Zavezujejo se, da bodo povsod in zlasti med časniki delali v tem zmislu in da se na odločen način uresniči taka praktična obojestrana na vseh poljih časnikaškega vpliva. 4. Z ozirom na referat tovariša urednika Hajšmana o obojestranski novinarski službi, kakor tudi z ozirom na uradna sporočila o tem vprašanju se je sklenilo, da se uporabi ta referat in njegovi predlogi kot podlaga in smernica bodočemu skupnemu delu. 5. Nadalje uresničevanje teh predlogov se poveri: za čehoslovsko republiko posebni komisiji sindikata čehoslovanskega dnevnega časopisa v Pragi, ki se bo ustanovila iz zastopnikov čehoslovanskih listov in zastopnika jugoslovanskega časopisa; za Jugoslavijo, za čas, dokler se ne organizira enaka komisija jugoslovanskega novinarskega združenja, posebnemu odboru, ki je bil na posvetovanjih že izvoljen, ki ima tudi opcijsko pravico in v katerega vstopi tudi zastopnik čehoslovanskega časopisa. Obe komisiji izpolnita kongresu predložene predloge ter delujeta v obojestranski najožji odnosi. Komisiji naj podata o izvedenih zadevah poročila že konferenci jugoslovanskih in čehoslovanskih časnika, ki bo še letos na mednarodnem časnikaškem kongresu. Za poročevalca čehoslovanskega časopisa v praški subkomisiji je bil izvoljen g. Ostojčič, v jugoslovanski odbor pa g. Jovan Gajda. Živeljevič iz Beograda, Rudolf Gijma iz Zagreba, Brozovič iz Zagreba in Rasto Pustoslavšek iz Ljubljane, za poročevalca čehoslovanskega časopisa pa g. Kosak. 6. Z ozirom na nujno potrebo in sedanje

zapletene politične razmere zahteva kongres od vlad obeh držav nastopno: a) Da se v vsem mednarodnim konferencam, ki se tičejo komunikacijskih vprašanj, železnice, zrakoplovstva, paroplovstva itd., pritegne v vsakem primeru najmanj en časnikaški ekspert; b) obe vladi naj skrbita, da se uvede prednostni tarif za vse časopisne odnose med obema državama, bodisi glede poštnega dostavljanja časopisov, bodisi glede telefonskega in brzojavnega obveščanja; c) vladi naj zagotovita oziroma zboljšata tuzemsko kakor tudi obojestransko poročevalno službo in sicer popolnoma in vsestransko; d) skrbti naj se, da se čimprej, ko dopušte razmere, uvede direktna poštna ambulanca med glavnimi mesti Jugoslavije in Čehoslovaške v prometu posameznih držav, kakor tudi obojestrano med temi mesti; e) v obeh državah se bo na enak način uvedla in varovala popolna tiskovna svoboda. Tiskovni zakoni naj imajo po možnosti enako vsebino. 7. Po zadnjih presenetljivih vesteh je stavil na vrhovni svet zaveznikov italijanski ministrski predsednik Nitti predlog, naj se izpremene odločbe mirovne konference na korist Madžarom in na škodo državam, ki meje na Madžarsko. Zato je skupščina sklenila na predlog tovariša urednika dr. Holečka, da odpošlje brzojavno najenergičnejši protest proti tej nameri čehoslovskemu delegatu Osmusku in jugoslovanskemu delegatu dr. Frumbiču, v katerem se izraža ogorčenje in naloga jugoslovanskega in čehoslovanskega naroda. — Skupščina jugoslovanskih in čehoslovanskih časnika je poslala pozdravne brzojavke nastopnim osebam: predsedniku Masaryku, regentu prestonasledniku Aleksandru, predsedniku Wilsonu, publicistom in prijateljem obeh narodov Denisu v Parizu, Gouvainu v Parizu, Seton Watsonu v Londonu in Steedsu v Londonu. Ko se je ugotovila popolna soglasnost zastopnikov obeh narodov v vseh vprašanih, so bili zbrani zastopniki enotnega mnenja, da bodo v vseh vprašanih, o katerih se je razpravljalo, delali v bodoče sporazumno in nastopali skupno. (LDU).

Politične vesti.

»Slovenčeve« senzacije. »Slovenec« je v svoji nedeljski številki objavil dve brzojavki, ki dokazujeta vse ubožstvo klerikalnega boja proti predstavnikom Demokratske stranke v bivši vladi. »Slovenčeve« najnovejša senzacija obstoja v tem, da trdi, da je iz ministrstva trgovine in industrije izginil važen akt o prevetju falske elektrarne, ki ga je dr. Kramer. »kakor je uradno doganilo«, po svojem osebnem tajniku prevzel v Ljubljani in imel naj-

manj desetlet v rokah. Dalje, da je pod dr. Kramerjem izginil tudi akt, v katerem je dal dr. Kramer dovoljenje za izvoz mesa proti kompenzaciji za nagrobne spomenike. Prvo vprašanje, ki smo si ga postavili, ko smo čitali te senzacije, je bilo naravno, zakaj bi bili izginili ti akti? Je-li se krije v njih kakšna nepoštena stvar? Je-li nacionalizacija falskega podjetja, za katero se je toliko zavzemala prejšnja deželna vlada, in katero je, kakor vemo, popolnoma odobraval tudi takratni minister za trgovino in industrijo, stvar, ki jo je treba sedaj, ko naši ljudje niso več na vladi, skriti? Potem pa zopet ne razumemo, zakaj se je sedanjí poverjenik za javna dela inž. Ser-nec toliko nehal, da čim prej izposluje za nacionalizacijo Fale odobrenje ministra za trgovino in industrijo, tako da ga je v tem poslu v Beogradu zateklo celo imenovanje za poverjenika? In zakaj bi bil izginil akt o izvozu mesa za nagrobne spomenike? Izvoz se da vendar konstatirati tudi iz drugih spisov, izvoznic, objavljenih seznamov izvoznikov itd., zlasti, ker se je mogla ta »korupcija« izvršiti le pred odbravo izvoznice t. j. pred 5. novembrom, torej takrat, ko je vodil izvozni oddelek ministrstva inspektor Slo-kar, intusmus naše klerikalne gospode? Obrnili smo se na g. ministra Kramerja za informacijo in gos-pod minister je nam izjavil: »Slovenčeve« vesti ni nič drugega nego grdo obrekovanje. Jaz falskega akta nisem nikdar videl, tudi je povsem izmišljeno, da ga je v Ljubljani prevzel moj »osebni tajnik«. Pogajanja radi nacionalizacije Fale so se vršila izključno v Ljubljani in zadeva je dozorela za predložitev min. trgovine še le ko se je Davidovičev kabinet nahajal že v krizi. Kolikor sem informiran je bil falski akt poslan v Beograd nekaj dni (3 ali 4) pred mojim odhodom iz ministrstva. Naravno je, da ni bil izročen meni (ker ministri nimajo navade, da osebno sprejemajo uradno pošto ter rešujejo posamezne zadeve neposredno) temveč predan v vložnem zapisniku (administrativno oddeljenje ministrstva) odkoder ima po predpisu iti v roke kompetentnemu referentu. Ako akta ni, ne zadene mene nobena krivda in treba bi bilo, da moj naslednik preišče, komu je bil izročen. Laž je torej, da sem sprejel akt jaz ali da ga je vzel moj tajnik, laž je, da bi bil mogel moj tajnik izjaviti, da sem ga imel »najmanj desetkrat v rokah«, resnica pa je, da ga niti nisem videl, niti sem imel priložnosti falsko zadevo meritorno razpravljati. Povsem ordinarna laž je nadalje, da sem dal kot minister »dovoljenje za izvoz mesa proti kompenzaciji za nagrobne spomenike«. Imel sem že priložnost izjaviti, da je bila svojčas ministrstvu res predložena notabene od raznih službenih korporacij priporočena prošnja nekega industrijalca menda iz Sušaka, da se mu potom kompenzacije omogoči izvoz nekega specialnega kamnarija, da se mu je naravno dotična prošnja bila odbila. Kakšen interes bi torej imel jaz, da dotični akt izgine? Naravnost bi bilo trditi, da imajo interes na dotičnem aktu, ki lažje, da sem prošnji ugodil! Zanimivo je za mene, da izmišljajo klerikalci afere iz ministrstva trgovine za dobo, ko je oddelek za zu-

namo trgovino vodil njihov somišljenik. — Neobvezna poznanja izvenstrankarskega kluba s čehoslovskimi parlamentarnimi listi. Beograd, 8. marca. Danes so se pričeli neobvezni pregovori med novostanovljenim izvenstrankarskim klubom dr. Smolake na eni in med predsedstvom demokratske zajednice in vodstvom radikalne stranke na drugi strani. Dogovori niso službeni in so popolnoma neobvezni, ter imajo samo namen, da pripravijo tla za sestavo koncentracijske, ali če bi se to ne posrečilo, za sestavo čim širše koalicijske vlade. V beogradskih političnih krogih se pričakuje uspeh teh pogajanj z velikim interesom, ker so poedine parlamentarne skupine uverjene, da vlada Stojana Protića ne bo imela dolgega kvoruma. Prestonaslednik regent Aleksander je poveril Stojanu Protiću mandat za sestavo nove vlade samo pod pogojem, da dela vlada s parlamentom, a ker kvorum, kljub nasprotnim trditvam vladi Stojana Protića ni zasiguran, je verjetno, da bo porabil Protić ugodno priliko, da se reši iz sedanjega nesigurne vlade v novi koncentracijski kabinet. Jutri bo prečital dr. Smolaka v parlamentu izjavo novega kluba, ki zahteva v interesu naroda in države enotno vlado, v kateri bi sodelovali vsi parlamentarni klubi. Z veliko napetostjo se pričakuje izid pogajanj med sedanjim klubom in izvenstrankarskim klubom. V službi, da bi rodila ta poznanja negativen uspeh, bo novi klub onemogočil vladi kvorum in bo izrekel svoje nezaupanje sedanjí vladi. — Knez Trubeckoj v Beogradu. Beograd, 8. marca. Danes je prišel v Beograd bivši carski ruski poslanik v Beogradu, knez Trubeckoj. — »Epoha« se ob tej priliki vrašča, s kakimi nameni je prišel knez Trubeckoj v Beograd, ko so vendar znani uspehi njegove nespretnosti politike leta 1915. v Bolgariji. — Izročitev lastnoročnega pisma prestonaslednika Aleksandra predsedniku Masaryku. Praga, 8. marca. Poslanik Ivan Hribar je izročil danes predsedniku čehoslovanske republike ob priliki njegovega sedemdesetega rojstnega dne lastnoročno pismo našega prestonaslednika regenta Aleksandra. — Predava Masarykove sedemdesetletnice v Splitu. Split, 8. marca. Ob priliki praznovanja sedemdesetletnice Masaryka se je izrazil čehoslovanski konzul Herman, da upa, da pride med Čehi in Poljaki v taškasem vprašanju do popolnega sporazuma in da se bodo vpostavili čim najbolj in najtesnejši odnosi med vsemi slovanskimi državami. Ki so nastale na teritoriji razrušene Avstro-Ogrske na podlagi sklepov v Taboru. S tem se bo ustvaril nerazrušljiv blok napram germanskemu nasilju, ki ga je treba tudi v bodoče pričakovati. — Čehoslovaki žele, da pride čimprej do popolnega ujediničenja Jugoslovenov in do izpolnitve vseh njihovih želj, vedo pa, da je

sporazum z Bolgari, ki se v svetovni vojni tako zahrbito postopali z lastnimi plemenski brati, popolnoma nemogoč. Konzul Herman je izjavil: Čas je najboljši zdravnik in upati je, da se bo s časom zacelila tudi ta rana, ki so jo zaslekali Bolgari v meso Jugoslovenov. — Čeha republika je vedno stala s svojimi simpatijami ob strani Jugoslovenov, pokazati pa hoče tudi svojo ljubezen s dejanji in sicer ne morda z eksploatacijo in gospodarskim izkoriščanjem, priskočiti hoče naši industriji na pomoč s svetom, učitelj in kapitalom. Čehi žele in upajo, da se bo razvila pri nas velika, dobrodošla industrija. V kratkem prispe iz Prage v Jugoslavijo posebna mislija, ki bo imela z raznimi industrijskimi, ekonomskimi in finančnimi krogi posvetovanja, da se čimprej prične skupno delo na gospodarskem polju. — Naš zastopnik v Sofiji, Beograd, 8. marca. Danes je odpotoval v Sofijo g. N. Dimitrijevič, da prevzame tamkaj posle našega zastopstva v Bolgariji. Kasneje se bo šele določilo, ali se ima ustanoviti v Sofiji poslanstvo, ali pa bo imenovan samo zastopnik, ki bo vršil vse posle našega poslanstva v Bolgariji. — Madžari upajo. LDU. Budimpešta, 8. marca. (ČTU). Vsi odločilni činitelji se trudijo napram zastopnikom časopisa, da omeje optimizem, ki se je pokazal povodom zadnjih vestí o koraku Italije v prid revizije mirovne pogodbe z Madžarsko. Z ozirom na to je značilna brzojavka madžarskega mirovnega delegata grofa Apponyja, ki pravi, da je mogoče usoda popustila in da mogoče ni več njena namera, napraviti Madžarsko v prid njenim sosedom za življenje nesposobno. Na drugi strani pa so Čehoslovaki, Srbija in Rumunija pridobili pri ententi toliko za-slug, da z ozirom nanje aliranci ne bodo radi ostali nedostopni. Naše najmočnejše orožje napram njim, pravi brzojavka, je to, da smo se odrekli svojemuo zgodovinskemu pravu in da zahtevamo ljudsko glasovanje. — Italijani izročajo svojo lastnoročno fronto. LDU. St. Vid ob Otlini, 8. marca. (DKU). Politični odsek deželne vlade poroča: General pobjote Cavaglia, poveljnik italijanskih čet na jugoslovanski fronti ter poveljujoči general pri vrhovnem poveljstvu italijanskih sil v Julijski Benečiji, je davi došel v Boljak, da pregleda korosko fronto. — Vatikan želi katoliško centralno Evropo. »Vossische Zeitung« poroča iz Rima: »Idea Nazionale« javlja o stremljenju, da bi se ustanovila iz južne Nemčije in Nem. Av. katol. konfederacija. List pripominja, da se je konfederacija List pripominja da je ta stremljenja Vatikan odobril. To vest Vatikan demantira s pripombo, da se pripisuje ohranitvi enotnosti Nemčije v interesu Evrope največja važnost.

Telefonska in brzojavna poročila.

NEZAUPNICA REPUBLIKANCEV VLADI

Beograd, 9. marca. Na današnji seji Narodnega Predstavništva bo prečital šef republikanske stranke Jaša Prodanovič deklaracijo svoje skupine, v kateri izjavi današnji vladi: nezaupnico in jo zahteval, da se Narodno Predstavništvo takoj razpusti in razpišejo volitve.

ZAMENJAVA PORTFELJEV

Beograd, 9. marca. V parlamentarnih krogih se govori, da bo podal minister za trgovino Ribarac ostav-

ko, nekateri politiki trdijo, da ne gre za ostavko, marveč samo za zamenjavo portfeljev: trgovino in industrijo bi prevzel dosedanjí minister pravosodja dr. Nintić, Ribarac pa bi stopil na sedanje Nintičevo mesto.

TEŽKOČE V DR. SMODLAKOVI AKCIJI

Beograd, 9. marca. V akciji dr. Smolake so se pojavile neke težkoče. Vsa pogajanja zato dosedaj še niso imela služben. značaja. Mejitven se pričakuje, da se položaj razbistri na današnji seji o priliki razprave o

Zadnjo knjigo je baje preložil na slovenski jezik dr. J. Bleiweis pod naslovom »Nauk murve in svilode reditve«. Najbrže pa dr. Bleiweis te knjige ni sam poslovenil, ampak kdo drugi in je Bleiweis dal le svoje ime, kakor je bila ploh njegova navada, kajti sam ni veliko pisal in sploh ni dovolj obvladal slovenskega jezika.

Dr. Hlubek je bil za svoje zasluge povzidan v plemiški stan. Je stopil l. 1867. kot profesor graške visoke tehniške šole v pokoj ter je umrl 10. februarja l. 1880. v Gradcu.

V Ljubljano je prišel l. 1834. na licej kot profesor za naravoslovje in kmetijstvo. Tu je ostal do l. 1840. Kot profesor kmetijstva je prevzel upravo preskusnega dvorca c. kr. kmetijske družbe kranjske in je bil izvoljen udom družbenega glavnega odbora. Od kmetijske družbe je dobil naročilo prepotovati kranjsko deželo, popisati njene kmetijske razmere in staviti svoje predloge za povzdigo kmetijstva. Z dekretom z dne 21. aprila l. 1835. je dobil Hlubek od ljubljanskega gubernija nalogo izdelati statistično poročilo o kmetijskih, industrijskih in trgovskih razmerah na Kranjskem. Kot plod te naloge in štiriletnega prepotovanja dežele je dr. Hlubek predložil obširen rokopis, prirejen za tisk. ki pa žal nikdar ni izšel in se ta rokopis sedaj hrani v registraturi Slovenske kmetijske družbe.

Ni pretirano, če trdim, da je takrat dr. Hlubek kranjsko deželo in

njen gospodarski položaj poznal bolje kakor katerikoli domačin, ter je iz njegovega rokopisa posneli, da je ob svojem potovanju zašel v najoddaljenejšo goroske kote naše dežele.

Dr. Hlubekove zasluge v prospeh kranjskega kmetijstva so neizmerno velike in jih med danes živimi gotovo nihče več ne pozna.

Že za časa svojega službovanja v Ljubljani je dr. Hlubek naglašal, da je potrebno našega kmeta poučevati v slovenskem jeziku ter je tožil, da ni slovenskih strokovnih poljudnih kmetijskih knjig, iz katerih bi se mogel slovenski kmet bolje izvežbati za svoj poklic.

Glavna zasluga dr. Hlubekova, ki se še danes ne more dovolj oceniti, je pa njegova opozoritev na dejstvo, da je kranjski kmet zato tako obožan in berač, ker se peča v prvi vrsti s pridelevanjem žita, namesto da bi pri svojem kmetijskem obratu iskal boljši dohodek potom živinoreje.

Kranjski kmet je bil za časa dr. Hlubeka tako reven, da bi tega danes skoraj nihče ne hotel verjeti. Preobilno pridelovanje žita mu ni neso nič, kajti žitne cene so vedno bolj padale, ker je dohajalo vedno več in boljše žito s Hrvaške in iz Banata ter celo iz Rusije preko Odese po Donavi in Savi in iz Egipta preko Trsta. Živinoreja je bila takozanemarjena, da so ljubljanski mesarji morali dohljati klavnu živino s Koroskega, Štajerskega in s

Ogrskega, in kdor je hotel imeti dobro molzno kravo, jo je moral kupiti na Koroskem ali Štajerskem. Domača živina se je vedno preživljala na popolnoma zanemarjenih pašnikih. Travniki ni nihče gojil in čez zimo so imeli živino v hlevih, podobnih bolj brlogom. Živino so za silo pri življenju ohranjali samo s pokladanjem slame in z vejami z raznega drevja. Kmetijstvo je živovarilo torej na račun gozdarstva, ki je pri tem silno trpelo; hlevskega gnoja ni bilo skoraj nič in kmetije ob cestnih vaseh so se najrajši pečali s »furanjem«, pri čemer so gnoj izgubljali. Živino mučili, čas tratili in popivali.

V takih razmerah se ni bilo čuditi takratnemu nbožanju kmetijskega nrehvalstva, ki je vrhu vsega imelo odpravljati graščinam ogromne davščine pod raznimi naslovi in oblikami, saj so takrat steli na Kranjskem 71 vrst davčnih dajatev v denarju. 23 vrst v blagu, (žitna desetina, lan, preja, platno, kokoši, jalca itd.) in 17 vrst dake z roko in vprežno živino.

Posebna revščina je vladala na Dolenjskem, kjer je neracionalno vlogoradništvo razmere še nosiljšalo. Ljudje tamkaj večini niso dosti bolje živeli od nas, in kakor Hlubek ni je, so obljube nene, naj po ljubljanskem jeziku kaznujejo tako dobro ne neobmanjajo, ker ljudje najpobše delajo zločine, samo da pridejo na dobro hrano v ljubljanske ječe.

K vsemu temu je še prišlo, da je bilo za časa dr. Hlubeka pridelovanje krompirja šele v prvem razvoju in je zato ljudem hodilo sploh zelo pičlo s hrano.

Z načelno razpravo, da je blagostanje kmeta dvigniti s prereditvijo njegovega načina gospodarskega obratovanja, in sicer z narlašanjem, da je večji donos kmetovanja iskati predvsem iz umne živinoreje in ne iz dohodkov pridelovanja žita za prodajo, je dr. Hlubek prikrat stopil v javnost na občnem zboru kmetijske družbe 5. maja 1837. Ta nastop mu je glasom njegovega spisa prinesel »ugovore« ter »strastne neprilike«, ki jih je bil usno in pismeno deležen, ter »osebne žalitve«. Dr. Hlubekova izvajanja so takrat napravila na Kranjskem velik vrišč med kmetovalci; očitalo se mu je, da spravlja deželo ob dobro ime in prišlo je celo tako daleč, da je permanentni odbor kmetijske družbe, kakor se je takrat imenoval glavni odbor, prepredil sprejem dr. Hlubekove razprave v družbene tiskane »Anale«.

Kdo naj se temu čudi? Saj še danes, čez starih 100 let, ni dosti bolje, ko niti ovrnoma večina inteligence ne ve, da je kmetijstvo umetnost enaka medicini, ki sloni zgolj na znanstveni podlagi in da so zato neklasični kmetijstvo posneševati edinele teoretično in strokovno izšolani kmetovalci, ne pa trmoglavci ali celo starokopitni kmetijski daharji.

Polagoma pa so se dr. Hlubekova teoretična izvajanja vendarle prenesla v prakso. In ob začetku tega stoletja je bilo njegovo načelo glede razumnejšega kmetijskega obratovanja na Kranjskem popolnoma uveljavljeno. Samo število govejivine se je v tem času dvignilo za 40%, njena živa teža za več kakor 100%; zanikarno pašništvo in zimsko prestražanje živine v brlogih se je izpremenilo v vseletno dobro krmljenje po hlevih, ki so povprečno boljše nego v sosednjih deželah; mlekarstvo se je zelo razvijalo; klavne živine pred vojno nismo le imeli več kot dovolj, za dom, ampak smo jo v znatni množini celo izvažali. Kakovost naše živine v marsikaterih pokrajinah nadkriljuje ono sosednjih dežela, ki so nam bile ponrej vzor.

Po dr. Hlubekovih navodilih je postal iz kranjskega kmeta - berača relativno dobro stoječ kmetovalec. Učenjaku dr. Hlubeku, kot duševnemu očetu tega prevrata, velja torej ta spis v spomin njegovih velikanskih zaslug za narodno - gospodarski prrcviti naše dežele, ki ga je, žal, svetovna vojna tako silno oškodovala.

Slovenska kmetilska družba pa mora biti ponosna na tega nekdanjega svojega členeva glavnega odbornika, saj eredo doseženi kranjski uspehi tudi na račun njeneza dobrega imena, ki so ji za vedel priložili kmetijski strokovnjaki.

Sladkor kolikor izhaja iz proste trgovine, kupuje: **Isidorič** Adria, Gosposka ulica 16. 1827

Išče se privatna sobarica, znati mora dobro šivati belo perilo. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 1837

Napredaj je nekaj pohištva, oblek, poselne in kuhinjske opreme. Ogled od 1.—6. ure pop. Naslov pove uprav. Slovenskega Nar. 1828

Trgovska absolventinja želi vstopiti blagajničarke ali posredniške moči. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 1803

Kupi se dva ali tri nadstropna hiša v Ljubljani, Celju ali Mariboru. Pismene oferte pod "Kesen kupec 1920" na uprav. Slov. Naroda. 1802

Uradnik išče stanovanje in hrano cvetuelno brez hrane. Ponudbe pod "Slovene 1832" na upravnistvo Slovenskega Naroda. 1832

Kupim enonadstropno hišo z vrtom v ljubljanski okolici. Naslov se pošlje v upravnistvo Slov. Naroda. 1831

Išče se za 15. marec gospodinja večja slovenskega ali hrvaškega jezika. Ravno tu se sprejme boljša, spetna kuharica s prvim aprilom. Miklošičeva cesta 16., II. nadst. 1830

Namizni interurbani telefonski aparat, dobro ohranjen, traži se za kupiti. Ponudbe na upravnistvo Slovenskega Naroda pod šifro "Telefon 1908". 1831

Sprejme se proti takojšnjemu nastopu spretna konforistinja, ki zna tudi stenografirati in voditi knjigovodstvo večjega podjetja. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pod "Spretna 1832" na upravnistvo Slovenskega Nar. 1832

Za skladišče se odda večji prostor v najem. Pismene ponudbe pod šifro: "19. Marec 1836" na upravnistvo Slovenskega Naroda. 1836

Proda se: 1 usnat ročni kovček, močan, 1 usnjata lovška torbica za naboj, 1 usnjata torbica za potovanje vse dobro ohranjeno. Kje, pove upravnistvo Slov. Naroda. 1835

Stike za legitimacije izvršuje najhitreje fotograf **Hugon** Hiber, Ljubljana, Valvazov trg št. 7 nasproti Križanske cerkve. 1208

Dobro domačo hrano želim takoj pri boljši rodbini. Ponudbe na upravnistvo Slov. Naroda pod šifro "Domača hrana 1815". 1807

Kupil bi manjšo vilo ali hišo na Slovenskem, ako je mogoče s pohištvo. Ponudbe na upravnistvo Slov. Naroda pod "VILA 1807". 1807

Potrebujem enega starejšega in enega mlajšega zobotehnikarja, nastop 1.—15. aprila. Reflektantje naj pošljejo ponudbe na naslov: **Hinko Kadinka**, Tuzla, Bosna. 1806

Išče se učenka za papirno trgovino, kupuje: **Isidorič** Adria, Gosposka ulica 16. 1827

Hiša z dvoriščem v okolici Ljubljane se kupi ali vzame v najem. Ponudbe na upravnistvo Slov. Naroda pod "Poslopje 1829". 1820

Opekarno ali kako drugo plodonosno podjetje kupim ali pristopim kot družabnik. Pogoje sprejema upravnistvo Slovenskega Naroda pod "Bodočnost 1821". 1821

Gladilico (likarico) traži I. Zagrebčanka prona i svetlo gladilno "Labud". Pismene ponudbe na M. Križanič, Zagreb, Gajeva ulica 15. 1782

Jeklena blagajna (Wertheim) se proda. Naslov rove Anončni zavod Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. 1778

Večje podjetje sprejme več izvežanih pisarniških moči. Nastop takoj. Ponudbe pod "Izvežane moči" na uprav. Slov. Naroda. 1774

2 spretna urarska pomočnika pri ča 1000 do 1200 K in stanovanje, sprejme takoj **A. Lečnik**, Borovlje. 1751

Proda se težka, fino izdelana polkrita kočija. Vprašaj v Dobu 76 pri Domžalah. 1771

Sprejemem urarskega vajenca poštenih staršev, pod ugodnimi pogoji P. OBID, urar in zlatar v Krškem ob Savi. 1742

Prevzamem sekanje in spravljaje lesa, kakor tudi zgradbo riž. Ponudbe na **J. Vrtičko**, Loke pri Zagarju ob Savi. 1743

Proda se Gnom bencinov motor HP 1000 in prešalnica (Pressmaschine) izdelal H. Steinbrück Graz. Ponudbe pod "Gnom" poštno teče Bohinjska Bistrica. 1715

Proda se nov glog. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 1781

Vagon sena napredaj. — Naslov pove uprava t. lista 1785

Sprejme se 6 sodarjev za izdelovanje. Odda se pa sodarsko delo tudi na dom solidnih in dobrih sodarjem. Les in drugi material se preskrbi. Ponudbe na Delniško pivovarno Laški trg, Stajersko. 1795

Napredaj imam kravo, dobro mlekarico, staro 2 leti. **Jožef Kogovšek**, Boh. Bistrica 131. 1787

V kuhinjo restavracije želi vstopiti gospodinja kot druga ali tretja kuharica. Pisma prosim pod "kuharica 1780" na upravnistvo Slov. Naroda. 1780

Glasbene instrumente želi iz mirnega časa: koncertni bas, mastop 1.—15. aprila. Reflektantje naj pošljejo ponudbe na naslov: **Hinko Kadinka**, Tuzla, Bosna. 1806

Velika gostilniska ali kuhinjska krovca se proda. Kje, pove upravnistvo Slov. Naroda. 1833

Ženitna ponudba. Mlad trgovsko usposobljen gospod, trgovec in velepos. sin, z večjim premoženjem, želi znanja z inteligentno, pridno premožno gospo iz ugledne hiše, od 18—22 let v svoji žitve. Neanonimne ponudbe s sliko, katera se takoj vrne pod "Žiti časi" poštno teče Ljubljana. 1833

Posojilnica v Celju (Narodni dom) sprejme nastop čimprej, plača po dogovoru. Prošnje sprejema načelstvo do 1. marca 1920. 1817

uradnika kateri je sedaj sezida več tovarniških poslopih v velikem industrijskem kraju v Nemški Austriji, želi priti v Jugoslavijo kot samostojna moč ali akordant h kakemu večjemu podjetju, najraje k kakemu tovarniški stavbi železne stroke, ali povečanju tovarne. Reflektira samo na stalno službo. Zmožen več jezikov. Čerjane ponudbe se prosijo na naslov **Julij Požarnik** Sauterstr. 109 Bruck a.d. Mur. 1804

klode (krlje) deske, trame, kolanjev les, gozdove in ogilje iz mehkega in trdega je a kupi po najvišji ceni vsako množino dru ba **Impex** v Ljubljani, Sre. ov trg 10. 1333

Vinara **Fran Jakovac**, Jasna, Hrvaško, priporoča pristna rdeča in bela vina po ugodni dnevni ceni 511

Jurija grofa Thurnskega jeklarna na Ravnah (Rustanj, Ravno, Slovenija) ima na razpolago nekoliko množino kovanega strojnega jekla (za transmisijske valjke) v dimenzijah 35 do 130 mm (trdnost približno 70 kg). 1625

KONJAK Pri slabo ti vsled starosti, težkočah v želodcu, pešanja moči, je **star vinski konjak** pravo življenje vzbujajoče sredstvo. Dve politrski steklenici pošlje z zabojem vred kot zaporno blago za 80 K **Beneš Herli**, veleposelnik, grad Golič pri Konjicah, Stajersko 1220

stanovanje ali vsaj 1 soba s kuhinjo v bližini Sv. Jakoba mostu za takoj ali nekaj pozneje. Obenem se išče pisalni stroj z vidno pisavo. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod: "Pomlad 1829". 1829

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah ZNAMENITE GEORGEJEVE SLIKE **PRIMOŽA TRUBARJA** USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOST

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Za reprodukcija je spleh najlepših in najdostopnejših kar jih imamo Slovenci. Cena s pošto kron 8.50

NAR. KNJIGARNA V LJUBLJANI, PRE-SERNAVA UL. ST. 7

Zaloga parketov. Dobavljam na debelo in drobno. Prevzamam tudi pokladanje ter vsa v to stroko spadajoča dela po kulantnih cenah. 1026

Jos. Puh, Ljubljana, Gradaška ul. 22.

Bez konkurencije! **JUGOSLAVENSKA INDUSTRIJA PAPIRA** TELEF. BR. 6-38 GUSTAV SELIGMANN TELEF. BR. 6-38 Bezjavni: Jip Nikolčeva 3. ZAGREB Nikolčeva ul. 3.

Dobre krojaške pomočnike sprejme takoj **Josip Rojica**, Aleksandrova cesta 3. 1748

Cigaretni papir sledeče vrste: **Golub, Gluh, Attnache Tabu Vergé, Abadie in Bonum priroča na debelo:**

URARNO-PAPIRNICA Ljubljana Mestni trg. 11.

Pisarna v Ljubljani išče zača no radi prelaganja spisov v srbsčino in v srbo slovensko jezika gov. v srbsčini proti dogovornemu honorarju primerno kvalifikavano moč, najraj gos. o. da rodod Srijanca. Za pozneje je stalna zaposlitev mogoča. Prijazno obvestilo pod "Pisarna št. 571/1835" na uprav. lista 1834

Stavbeni vodja, kateri je sedaj sezida več tovarniških poslopih v velikem industrijskem kraju v Nemški Austriji, želi priti v Jugoslavijo kot samostojna moč ali akordant h kakemu večjemu podjetju, najraje k kakemu tovarniški stavbi železne stroke, ali povečanju tovarne. Reflektira samo na stalno službo. Zmožen več jezikov. Čerjane ponudbe se prosijo na naslov **Julij Požarnik** Sauterstr. 109 Bruck a.d. Mur. 1804

Tvornica za pletenine veliko podjetje, do 60 strojev — 1.000.000 K; grašičinsko posetje, 16 sob, veliko go podar o poslopje, gozd, polja — 200.00 K; posetava pri Mariboru, vili, z vrti, najeminske hiše, gostilna, opkarna, žaga v gozd. Zavod za promet z zemljišči "Rapid", Maribor, Gosposka ul. 28.

Walch Franz Export-Engro-Geschäft Ragnitz 5 bei Graz.

Kupim 5000 vagonov hrastovih, orehovih, lipovih, javorovih blodov, ali sežaganega blaga, dalje 5000 vagonov smrekovih borovih, jelovih, macesnovih blodov od 20 cm srednje debelosti naprej tudi že sežagano, 20 vagonov koruze, 20 vagonov ovs, 20 vagonov pšenice, 10 vagonov masti, toda le proti priskrbitvi izvoznice. Dam za kompenzациjo sol in stroje iz Nemčije ali plačam v gotovini.

Čisto svinjsko mast samo na debelo po najnižjih dnevni cenah dobavlja I. Slavonska tvornica suhomesnate robe i masti

J. Gigović, Nova Gradiška, Slavonija.

: Mašinist : z dolgoletno prakso v obratu z raznimi parnimi stroji, več električne inštalacije in z znanjem v to stroko spadajoča popravila izvrševati, se sprejme s 1. aprilom 1920. Stanovanje, kurjava in razsvetljava prosta. Ponudbe opremljene s prepisi spriceval in navedbo plače na **Ravnateljstvo tovarne cementa Zidanmost**.

Kupi se za Čehoslovaško vsaka množina vagonov

ovčje volne kakor tudi volovskih in kravjih rogov po najboljši ceni. V kompenzациjo se dobi sukno za moške in ženske, steklo za šipe, porcelan in drobnarije. Ponudbe z vzorci in navedbo množine na zastopstvo **Fran Krepek**, Maribor, Tattschachova ulica 11.

Odda se sijajen zastop elek. trotehnikom in elektrarnam. Ponudbe se dobe pod "M. J. 557 — 561" o Anončne eks. edicije "JADRAN" Maribor, Gosposka ulica 44.

Za izvežane del odnarodna Valentin Kozljar.

Oglas.

Potrebuje različni material za pogon i uzdržavanje železnica te po zivljamo sve one, koji bi bili voljni, da nam taj material pribave, neka da 15. marta o. g. podnesu oferte za materijal, kojim razpolazu. Ako ponudu u cijelosti ili djelomice prihvatimo, odgovoriti ćemo do 23. marta 1920. Vrst i količina potrebnog materijala sabrani su u posebnom iskazu, koj se može dobiti u našem ekonomskom odeljenju (G) ove direkcije. U Zagrebu, dne 1. marta 1920.

Direkcija Državnih Željeznica

Razglas!

Pri upravi kopališča v Tončah pri Novem mestu se sprejmejo za prodajno sezajo s 1. majem 1920 1. m. št. 1. blagajničarka, ki bi morala biti izvežba moč, prevzeti nadgled in inventar in zmožna potrebne kavlje dalje 2 sobarici in 1 kopališka postrežnica (maserka). Ponudbe z oznabo zahtev in s prepisi spriceval, katera se ne vrnejo poslati se do 31. marta 1920 na **Upravo kopališča v Tončah** pri Novem mestu.

Domaća tvornica rublja d. d. Zagreb, Jelačićev trg br. 2 I. kat

nudja trgovcima samo na veliko **Maško rublje** kao razne vrsti košulja, gaća, noćnih košulja, crukvica (mekanih manšeta, i mekanih ogrlica

preporuča svoje bogato skladište svakovrsne **Manufakturne robe** kao engleskih tkanina, potstava svila, sifona, kretona, zefira, pamučnih končanih tkanina i. t. d.

Naručbe pouzecom obavljaju se kretom pošte.

Koncipijenta (po možnosti s substitucijsko pravico) sprejme odvjetnik **Dr. Karlo Koderman** v Mariboru. Vstop in plača po dogovoru. 1793

Za takojšen nastop se sprejme

uradnik zmožen slovenščine in nemščine, ki je dovršil trgovske tečaje. Ponudbe z dokazili izobrazbe in eventualnega dosedanjega službovanja na upravo "Slovenskega Naroda" pod "trgovski tečaj".

Walch Franz Export-Engro-Geschäft Ragnitz 5 bei Graz.

Kupim 5000 vagonov hrastovih, orehovih, lipovih, javorovih blodov, ali sežaganega blaga, dalje 5000 vagonov smrekovih borovih, jelovih, macesnovih blodov od 20 cm srednje debelosti naprej tudi že sežagano, 20 vagonov koruze, 20 vagonov ovs, 20 vagonov pšenice, 10 vagonov masti, toda le proti priskrbitvi izvoznice. Dam za kompenzациjo sol in stroje iz Nemčije ali plačam v gotovini.

Čisto svinjsko mast samo na debelo po najnižjih dnevni cenah dobavlja I. Slavonska tvornica suhomesnate robe i masti

J. Gigović, Nova Gradiška, Slavonija.

: Mašinist : z dolgoletno prakso v obratu z raznimi parnimi stroji, več električne inštalacije in z znanjem v to stroko spadajoča popravila izvrševati, se sprejme s 1. aprilom 1920. Stanovanje, kurjava in razsvetljava prosta. Ponudbe opremljene s prepisi spriceval in navedbo plače na **Ravnateljstvo tovarne cementa Zidanmost**.

Kupi se za Čehoslovaško vsaka množina vagonov

ovčje volne kakor tudi volovskih in kravjih rogov po najboljši ceni. V kompenzациjo se dobi sukno za moške in ženske, steklo za šipe, porcelan in drobnarije. Ponudbe z vzorci in navedbo množine na zastopstvo **Fran Krepek**, Maribor, Tattschachova ulica 11.

Odda se sijajen zastop elek. trotehnikom in elektrarnam. Ponudbe se dobe pod "M. J. 557 — 561" o Anončne eks. edicije "JADRAN" Maribor, Gosposka ulica 44.

Za izvežane del odnarodna Valentin Kozljar.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Porti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je naša nadvse ljubljena hčerka, sestra, svakinja in teta, gospodična

Frančiška Pukelstein v soboto dne 6. marca po dolgi mučni bolezn bogu vdano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se je vršil v ponedeljek dne 8. marca na pokopališču k Sv. Križu. Bodi ji blag spomin!

Zahvala. Za izraženo nam sočutje povodom smrti naše nepozabne hčerke, sestre, svakinje in tete, gospodične

Frančiške Pukelstein za izredno mnogobrojno spremstvo ter za ganljivi žalostinki izrekom tem potom vsem našo najpristnejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 9. marca 1920.

Zahvala. Vsem onim, ki so soobčutili našo neutešljivo bol ob smrti našega blagega

Justija ki nam ga je nemila usoda ugrabila v cvetju njegove dobe, kakor vsem onim, ki so ga spremili k trajnemu počitku ter trosili na njegov grob vencev in cvetk, dalje glavni komandi mesta Ljubljana za častni vojaški sprevod in godbo, najprestižnejša hvala! Iskreno se zahvaljujemo tudi gg. zdravnikom, družini Pavlovič in č. g. kuratu Šegi za njih hitro pomoč in prizadevanje, da bi ga ohranili.

Ljubljana, 9. marca 1920.

Družina Pukelstein.

Za izvežane del odnarodna Valentin Kozljar.